

Bruselj, 22.3.2023
COM(2023) 155 final

2023/0083 (COD)

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

**o skupnih pravilih za spodbujanje popravila blaga in o spremembi Uredbe (EU)
2017/2394 ter direktiv (EU) 2019/771 in (EU) 2020/1828**

(Besedilo velja za EGP)

{SEC(2023) 137 final} - {SWD(2023) 59 final} - {SWD(2023) 60 final}

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

- Razlogi za predlog in njegovi cilji

Ta obrazložiten memorandum je priložen predlogu direktive o spodbujanju popravila blaga, ki ga kupijo potrošniki, ter spremembi Direktive (EU) 2019/771, Direktive (EU) 2020/1828 in Uredbe (EU) 2017/2394. S predlogom se uresničuje prednostna naloga Komisije glede zelenega prehoda, konkretnije evropski zeleni dogovor¹ in njegov cilj trajnostne potrošnje.

Ko se potrošniški izdelki pokvarijo, se potrošniki pogosto ne odločijo za njihovo popravilo, ampak jih prezgodaj zavržejo, čeprav bi jih bilo mogoče popraviti in uporabljati dlje. To se dogaja pri zakonskem jamstvu iz direktive o prodaji blaga², ko potrošniki izberejo zamenjavo namesto popravila, in zunaj tega jamstva, ko neoptimalne možnosti in pogoji za popravilo potrošnike odvrtaajo od odločitve za popravilo. V tem kontekstu je omejena tudi uporaba prenovljenega blaga, zaradi česar niso izkoriščene možnosti, da bi blago ponovno uporabili drugi uporabniki.

Zaradi prezgodnjega zavrženja blaga, ki ga kupijo potrošniki in ki bi ga bilo mogoče popraviti, se povečuje količina odpadkov, ustvarjajo emisije toplogrednih plinov in povečuje povpraševanje po dragocenih virih v proizvodnji novega blaga. Prezgodnje zavrženje popravljivega blaga, ki ga kupijo potrošniki, je težava v vsej EU in se pojavlja pri širokem razponu potrošniškega blaga. V okviru javnega posvetovanja sta več kot dve tretjini anketirancev (65–74 %) podprli rešitve na ravni EU.

Med zahtevami s Konference o prihodnosti Evrope³ je tudi poziv k pravici do popravila, zlasti v predlogu št. 5 o trajnostni potrošnji, embalaži in proizvodnji ter predlogu št. 11 o trajnostni rasti in inovacijah. Ta predlog o spodbujanju popravila blaga je del odziva Komisije na navedeni poziv⁴.

Da bi spodbujali trajnostno potrošnjo, je cilj te direktive spodbuditi popravilo in ponovno uporabo, kadar je blago z napako mogoče popraviti ali prenoviti, bodisi v okviru zakonskega jamstva ali zunaj njega.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Komisija si prizadeva cilj zelenega dogovora glede trajnostne potrošnje uresničevati celovito z raznimi pobudami, ki obravnavajo različne vidike prezgodnjega zavrženja blaga tako na strani ponudbe kot na strani povpraševanja.

Na strani ponudbe predlog uredbe o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke⁵ določa okvir za popravljivost izdelkov v fazi proizvodnje, zlasti kar zadeva zasnovo izdelkov in razpoložljivost rezervnih delov.

¹ COM(2019) 640 final z dne 11. decembra 2019.

² UL L 136, 22.5.2019, str. 28.

³ [Konferenca o prihodnosti Evrope – Poročilo o končnem izidu, maj 2022.](#)

⁴ COM(2022) 404 final.

⁵ COM(2022) 142 final z dne 30. marca 2022.

Kar zadeva povpraševanje, predlog direktive o krepitvi vloge potrošnikov za zeleni prehod⁶ določa boljše obveščanje o trajnosti in popravljivosti blaga na prodajnih mestih. To potrošnikom omogoča, da se odločijo za trajnostne nakupe.

V skladu s predlogom uredbe o harmoniziranih pravilih za pravičen dostop do podatkov in njihovo uporabo (akt o podatkih) imajo uporabniki povezanih izdelkov dostop do podatkov, ki jih ti izdelki ustvarijo med uporabo, in pravico, da te podatke dajo na voljo tretji osebi po lastni izbiri. Tak dostop do podatkov bo pomemben za neodvisne popraviljavce.

Če pride do napake na izdelku v poprodajni fazi, direktiva o prodaji blaga omogoča potrošnikom, da pri prodajalcu uveljavljajo zahtevke zaradi napak, ki so obstajale ob dobavi blaga in so se pokazale v obdobju odgovornosti, ki traja najmanj dve leti. Na podlagi direktive o prodaji blaga potrošniki izbirajo med zahtevkom za brezplačno popravilo in zahtevkom za brezplačno zamenjavo. Izbranega zahtevka ne morejo uveljavljati, če je to nemogoče ali nesorazmerno drago v primerjavi z drugim zahtevkom.

Predlagani uredba o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke in direktiva o krepitvi vloge potrošnikov za zeleni prehod bosta skupaj izboljšali trajnostnost izdelkov in spodbujali trajnostne nakupe. Vendar navedena predloga ne obravnavata vprašanj, ki potrošnike odvrtačajo od popravila v poprodajni fazi. Ta pobuda zapolnjuje navedeno vrzel s poudarkom na fazi uporabe blaga, ki ga kupijo potrošniki. Spodbuja popravilo kot zahtevek v okviru zakonskega jamstva iz direktive o prodaji blaga ter potrošnikom in podjetjem zagotavlja nova orodja za spodbujanje popravila onkraj tega jamstva.

Navedene tri pobude se dopolnjujejo in vzpostavljajo celovit pristop k uresničevanju skupnega cilja trajnostne potrošnje, s čimer ustvarjajo sinergije. Zasnovane so tako, da imajo kumulativni učinek in skupaj zajemajo celoten življenjski cikel izdelka.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

• Pravna podlaga

Pravna podlaga za predlog je člen 114 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), ki določa sprejetje ukrepov za zagotovitev vzpostavitve in delovanja notranjega trga. Ta predlog prispeva k boljšemu delovanju notranjega trga z vzpostavitvijo usklajenega sistema pravil za spodbujanje popravila znotraj zakonskega jamstva in onkraj njega pri prodaji blaga, ki ga kupijo potrošniki.

Z direktivo o prodaji blaga so bili v celoti harmonizirani zahtevki, ki so potrošnikom na voljo v okviru zakonskega jamstva v primeru neskladnosti blaga, in pogoji, pod katerimi se lahko ti zahtevki uveljavljajo. Direktiva je bila sprejeta na podlagi člena 114 PDEU in naj bi prispevala k delovanju notranjega trga z odpravo ovir, povezanih s pogodbenim pravom, za čezmejno prodajo blaga, ki ga potrošniki kupijo v EU. Ta direktiva ciljno usmerjeno spreminja izbiro med zahtevkom za popravilo in zahtevkom za zamenjavo, da bi spodbudila popravilo in s tem bolj trajnostno potrošnjo, pri čemer uporablja isto pravno podlago, to je člen 114 PDEU.

Zunaj področja uporabe direktive o prodaji blaga so posamezne države članice že uvedle pravila, ki spodbujajo popravilo in ponovno uporabo blaga, ki ga kupijo potrošniki, oziroma

⁶ COM(2022) 143 final z dne 30. marca 2022.

razmišljajo o uvedbi takih pravil. Razhajajoči se kogentni nacionalni predpisi, ki spodbujajo trajnostno potrošnjo v pogodbenem okviru, ustvarjajo ali bi lahko ustvarili ovire za nemoteno delovanje notranjega trga, kar negativno vpliva na čezmejne transakcije na notranjem trgu. Gospodarski subjekti imajo na primer lahko dodatne transakcijske stroške s potrebnimi pravnimi nasveti, da se seznanijo z zahtevami prava države, v kateri ima potrošnik običajno prebivališče, kadar se to pravo uporablja v skladu z Uredbo (ES) št. 593/2008⁷. Ponudniki storitev popravil se morda ne odločijo ponujati svojih storitev v več kot eni državi članici, saj bi morali svoje pogodbe o popravilu ustrezno prilagoditi.

Poleg tega razhajajoči se nacionalni predpisi in posledične razlike v tržnih praksah povzročajo nezadostno preglednost v smislu različnih možnosti in pogojev popravila. To potrošnike odvrča od odločitve za popravilo, zlasti če bi moralo biti izvedeno v drugi državi, saj so zaradi odsotnosti harmoniziranih pravil čezmejne transakcije še bolj kompleksne kot tiste v nacionalnem okviru. Iz tega izhajajoče omejeno povpraševanje potrošnikov zavira razvoj storitev popravil, še posebej čezmejnih. Zaradi razvoja digitalnih tehnologij ima vse več blaga digitalne funkcije, do katerih je mogoče dostopati na daljavo, zato se bodo storitve popravil na daljavo in prek meja v prihodnosti verjetno še bolj razvile. Ovire, ki potrošnike odvrčajo od povpraševanja po popravilu, posredno zavirajo tudi čezmejni pretok blaga, kot so rezervni deli in oprema za popravila, ki so potrebni za izvedbo popravil.

Zato je treba harmonizirati nekatere vidike popravila onkraj obstoječe odgovornosti prodajalca, da se zagotovi delovanje enotnega trga z vidika razmerja med potrošnikom in popravljavcem, poveča pravna varnost in zmanjšajo transakcijski stroški, zlasti za mala in srednja podjetja, ki so večinsko zastopana v sektorju popravil.

V skladu s členom 114(3) PDEU ima Komisija v svojih predlogih za izhodišče visoko raven varstva okolja in potrošnikov. Cilj direktive o prodaji blaga je izboljšati delovanje notranjega trga ob hkratnem doseganju visoke ravni varstva potrošnikov. S to direktivo se uvaja dodaten cilj spodbujanja trajnostne potrošnje, krožnega gospodarstva in zelenega prehoda, s čimer se zagotavlja tudi visoka raven varstva okolja.

- **Subsidiarnost**

Težave, ki jih obravnava ta direktiva, so čezmejne narave ter se pojavljajo na evropski in svetovni ravni.

Z direktivo o prodaji blaga so bila že v celoti harmonizirana nekatera pravila o prodaji blaga, ki ga kupijo potrošniki. Ker ta predlog spreminja enega od vidikov navedenih pravil z namenom spodbujati popravila v okviru zakonskega jamstva, je treba spremembo izvesti na ravni EU.

Brez ukrepanja na ravni EU bi po vsej verjetnosti države članice v skladu s ciljem bolj trajnostne potrošnje sprejele nacionalne pobude, ki presegajo področje uporabe direktive o prodaji blaga, pri čemer bi uporabile različne pristope za spodbujanje popravila zunaj

⁷ Uredba (ES) št. 593/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. junija 2008 o pravu, ki se uporablja za pogodbeno obligacijska razmerja (Rim I) (UL L 177, 4.7.2008, str. 6).

zakonskega jamstva. Čeprav bi lahko take pobude prinesle določene koristi za potrošnike in okolje na nacionalni ravni, bi obenem ustvarile ali povečale razdrobljenost notranjega trga.

Zato je potrebno ukrepanje na ravni EU, da se doseže splošni cilj delujočega notranjega trga z bolj trajnostno potrošnjo blaga, ki ga kupijo potrošniki. Zaželeni učinek spodbujanja popravila in ponovne uporabe blaga v okviru čezmejne prodaje je mogoče dosledno na celotnem notranjem trgu doseči le z ukrepi na ravni EU.

- **Sorazmernost**

Ta direktiva predlaga uravnotežen pristop, ki spoštuje načelo sorazmernosti. Za spodbujanje popravila v okviru zakonskega jamstva se nacionalna zakonodaja spreminja le v minimalnem obsegu, ki je potreben za doseg tega cilja. Ta predlog ne posega v uveljavljene nacionalne ureditve glede obdobja odgovornosti. Sprememba se nanaša le na pravila, ki so že v celoti harmonizirana.

Zunaj zakonskega jamstva je harmonizacija na ravni EU omejena le na tiste možnosti, ki imajo razsežnost notranjega trga, to je na standardizirani evropski obrazec z informacijami o popravilu in na obveznost popravila. Kadar je rešitev na nacionalni ravni enako učinkovita, zlasti če je v obliki platforme za popravila, je to prednostna izbira. Oblikovanje evropskega standarda za storitve popravil je formulirano kot prostovoljna zaveza, da se prepreči daljnosežno poseganje v nacionalno zakonodajo o opravljanju storitev.

Določbe te direktive so namenjene bolj trajnostni potrošnji, pri čemer so prilagojene potrebam, ki jih morajo obravnavati, in so ciljno usmerjene ter skrbno zasnovane v smislu področja uporabe in intenzivnosti.

- **Izbira instrumenta**

Prednostni instrument je samostojna direktiva. Na eni strani vključuje ciljno usmerjeno spremembo direktive o prodaji blaga v zvezi z zahtevki v okviru zakonskega jamstva, na drugi strani pa uvaja nova pogodbeno pravila za spodbujanje popravila onkraj odgovornosti prodajalca iz direktive o prodaji blaga. Direktiva je zato najprimernejši instrument, saj zagotavlja želeni učinek harmonizacije in pravno varnost, hkrati pa državam članicam omogoča, da harmonizirane ukrepe brez težav vključijo v svojo nacionalno zakonodajo.

Poleg tega namerava Komisija kot neregulativni ukrep spodbujati razvoj evropskega standarda za storitve popravil.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z DELEŽNIKI IN OCEN UČINKA

- **Posvetovanja z deležniki**

V skladu s smernicami za boljše pravno urejanje je bila izvedena obsežna strategija posvetovanja, da bi se zagotovila široka vključenost deležnikov v celotnem ciklu politike tega predloga. Strategija posvetovanja je vključevala upoštevne deležnike, vključno s potrošniki, potrošniškimi organizacijami na nacionalni ravni in ravni EU, podjetji in podjetniškimi

združenji, okoljskimi organizacijami, akademskimi strokovnjaki in nacionalnimi organi. Zvrstilo se je več posvetovalnih dejavnosti:

- poziv k predložitvi dokazov od 11. januarja 2022 do 5. aprila 2022 (obdobje 12 tednov), na podlagi katerega je bilo prejetih 325 prispevkov;
- spletno javno posvetovanje od 11. januarja 2022 do 5. aprila 2022 (obdobje 12 tednov), na podlagi katerega je bilo prejetih 331 prispevkov;
- ankete med potrošniki in podjetji, vedenjski poskusi in ciljno usmerjeni razgovori v okviru podporne študije za oceno učinka;
- ciljno usmerjena dvostranska srečanja z deležniki;
- delavnica z državami članicami 7. aprila 2022.

Odprto javno posvetovanje

V odprtem javnem posvetovanju se je večina anketirancev strinjala, da to, da se večina izdelkov, ki jih kupijo potrošniki, uporablja vse manj časa, predstavlja težavo. Vse kategorije deležnikov so kot glavne vzroke za krajšo življenjsko dobo blaga, ki ga kupijo potrošniki, navedle težave, s katerimi se srečujejo potrošniki, kadar skušajo sami popraviti izdelke, ter nevednosti, visoke stroške ali nerazpoložljivost storitev popravil za potrošnike.

Velika večina vprašanih se je strinjala, da bo zagotavljanje spodbud za popravilo izdelkov z napako namesto nakupa novih izdelkov, tako znotraj zakonskega jamstva kot onkraj njega, prispevalo k spodbujanju trajnostne potrošnje. Velika večina vseh deležnikov se je strinjala tudi, da je zagotavljanje spodbud za nakup in uporabo prenovljenega blaga pomembno za spodbujanje trajnostne potrošnje. Večina vprašanih je menila, da je ustrezno ukrepanje na ravni EU.

Malo več kot polovica vseh deležnikov, vključno z večino državljanek in državljanov EU, deležnikov iz gospodarstva in javnih organov, ki so se odzvali, je menila, da bi bilo dajanje prednosti popravilu, kadar je to cenejše od zamenjave izdelka, učinkovit ukrep. Večina potrošniških in okoljskih organizacij pa je menila, da bi bil navedeni ukrep neučinkovit.

Polovica anketirancev je menila, da bi bile prostovoljne zaveze za spodbujanje popravila učinkovit ukrep. Zlasti deležniki iz gospodarstva so menili, da bi bil ta ukrep učinkovit, medtem ko je večina sodelujočih okoljskih organizacij in polovica potrošniških organizacij menila, da bi bil ukrep neučinkovit.

Glede obveznosti proizvajalca, da izdelek popravi proti plačilu, je dobra polovica anketirancev menila, da bi to moralo veljati, kadar je napaka posledica obrabe, polovica pa jih je menila, da bi to moralo veljati, kadar do napake pride po izteku zakonskega jamstva. Deležniki iz gospodarstva so imeli drugačno stališče: le manjšina je menila, da bi bilo treba zajeti napake, ki so posledica obrabe.

Poziv k predložitvi dokazov

V pozivu k predložitvi dokazov so bile predstavljene možnosti politike za spodbujanje popravila v okviru sistema zahtevkov iz direktive o prodaji blaga, za uvedbo obveznosti popravila in za prostovoljne zaveze za spodbujanje popravila.

Deležniki iz različnih kategorij (podjetniške organizacije/združenja, podjetja, nevladne organizacije) so v kontekstu zakonskega jamstva podprli možnost, ki daje prednost popravilu, kadar je to cenejše ali stane enako kot zamenjava. V zvezi z obveznostjo popravila so deležniki iz gospodarstva poudarili, da bi se moralo takšno popravilo izvesti proti plačilu. Večina deležnikov je podprla možnost prostovoljnih zavez za spodbujanje popravila.

Delavnica z državami članicami

Številne države članice še niso imele stališča o opisanih ukrepih. Ukrepi, ki dajejo prednost popravilu v okviru sistema zahtevkov iz direktive o prodaji blaga, so bili na splošno deležni več podpore kot ukrepi, ki potrošnikom zagotavljajo druge vrste spodbud za izbiro popravila (kot je podaljšanje obdobja odgovornosti po izvedbi popravila). Nekatere države članice so podprle popravilo kot glavni zahtevek, kadar so njegovi stroški nižji ali enaki stroškom zamenjave.

Večina držav članic ni podprla uvedbe obveznosti popravila za gospodarske subjekte. Nekatere med njimi so trdile, da bi bila obveznost pretirano breme in bi verjetno povzročila višje cene blaga, ki ga kupijo potrošniki. Države članice, ki so podprle obveznost popravila, so poudarile, da se stroški popravila ne bi smeli povečati zaradi te obveznosti in da bi moral odgovornost za popravilo nositi proizvajalec, ne prodajalec.

Glede obveznosti izdaje ponudbe za popravilo zunaj področja uporabe direktive o prodaji blaga večina držav članic ni imela stališča. Nekatere so tak ukrep podprle, druge pa so izrazile zadržanost.

Zbiranje podatkov v okviru podporne študije za oceno učinka

Zbiranje podatkov v okviru podporne študije za oceno učinka je vključevalo prikrito nakupovanje, potrošniško raziskavo z dvema integriranima poskusoma med potrošniki, raziskavo med podjetji in razgovore z deležniki. S tem so bili pridobljeni podatki za opredelitev težav in oceno učinka možnosti politike.

Na podlagi navideznega nakupovanja, ki je bilo osredotočeno na trgovce na drobno, je bilo oblikovanih 600 opažanj o izkušnjah potrošnikov pri iskanju popravila v okviru zakonskega jamstva in onkraj njega ter o razlogih, zakaj prodajalci izdelkov niso popravili.

V okviru raziskave med potrošniki in integriranih poskusov v zvezi s položaji, ki jih zajema direktiva o prodaji blaga, je bilo prejetih 1 000 odgovorov na državo članico (vključenih je bilo 10 držav članic) in pridobljeni so bili prispevki o izkušnjah potrošnikov pri iskanju popravila ali nakupu rabljenega blaga. Na podlagi drugega poskusa med potrošniki, ki je zajemal položaje po izteku zakonskega jamstva, je bilo mogoče oblikovati 800 opažanj na državo članico (vključenih je bilo 10 držav članic) in pridobljeni so bili podatki glede ovir za popravilo, informacij o popravilu in verjetnosti, da se bo potrošnik v različnih okoliščinah odločil za popravilo.

Raziskava med podjetji, izvedena med proizvajalci, prodajalci in popraviljavci, je dala 80 popolnih odgovorov in 284 delnih odgovorov. Zagotovila je podatke za analizo trga popravil in tržnih praks v zvezi s popravilom in zamenjavo blaga z napako. Nazadnje, na podlagi 21 razgovorov z deležniki so bile pridobljene informacije glede opredelitve problematike in tržnih praks.

- **Ocena učinka**

Ta predlog temelji na oceni učinka. Odbor Komisije za regulativni nadzor je 30. septembra 2022 najprej izdal negativno mnenje. Po bistveni reviziji prvotnega osnutka je Odbor za regulativni nadzor 24. januarja 2023 izdal pozitivno mnenje z dodatnimi pripombami. V Prilogi 1 k oceni učinka je pojasnjeno, kako so bile obravnavane pripombe Odbora za regulativni nadzor.

Preučenih je bilo več možnosti politike v zvezi z obravnavanjem prezgodnjega zavrženja blaga, ki ga kupijo potrošniki, v okviru zakonskega jamstva in onkraj njega.

Ocenjene so bile naslednje možnosti za spodbujanje popravila in ponovne uporabe blaga v **okviru zakonskega jamstva**: dajanje prednosti popravilu v okviru sistema zahtevkov, ki ga določa direktiva o prodaji blaga, kadar je to cenejše od zamenjave; uvedba popravila kot primarnega zahtevka; podaljšanje obdobja odgovornosti v kontekstu popravila; uskladitev obdobja odgovornosti za prenovljeno blago z obdobjem odgovornosti za novo blago in zamenjava blaga z napako s prenovljenim blagom.

Ocenjene so bile naslednje možnosti za olajšanje in spodbujanje popravila in ponovne uporabe blaga **onkraj zakonskega jamstva**: zagotavljanje informacij o popravilu s strani proizvajalcev in prek platforme za povezovanje iskalcev in ponudnikov popravil ter prenovljenega blaga na nacionalni ravni ali ravni EU; izboljšanje preglednosti in pogojev za popravilo s prostovoljnimi zavezami; uvedba obveznosti za popraviljavce, da izdajo ponudbo za popravilo s ceno in pogoji popravila, in uvedba obveznosti za proizvajalce, da popravijo blago, za katero na podlagi prava EU veljajo zahteve glede popravljivosti, ali da popravijo vse izdelke proti plačilu.

Sveženj prednostnih možnosti vključuje možnosti iz obeh sklopov s poudarkom na obravnavanju popravila onkraj zakonskega jamstva. Največji delež okvar se namreč pojavi v tem scenariju, zato je možnost spodbujanja popravil tu največja. Na podlagi analize stroškov in koristi, ki je vključevala več meril, ter kvalitativne ocene sorazmernosti različnih obravnavanih možnosti je bila za obravnavanje težav predlagana kombinacija šestih prednostnih možnosti na ravni politike:

- dajanje prednosti popravilu, kadar je v okviru zakonskega jamstva cenejše od zamenjave;
- spletna platforma na nacionalni ravni, ki povezuje potrošnike s popraviljavci in spodbuja prenovljeno blago;
- obveznost popraviljavcev, da na zahtevo izdajo ponudbo s ceno in pogoji popravila na standardiziranem obrazcu (evropski obrazec z informacijami o popravilu);
- obveznost proizvajalcev blaga, za katero se na podlagi prava Unije uporabljajo zahteve glede popravljivosti, da izdelke onkraj zakonskega jamstva popravijo proti plačilu;
- obveznost proizvajalcev, da potrošnike obvestijo o svoji obveznosti popravila, kadar jih taka obveznost zavezuje;
- prostovoljni standard EU za enostavno popravljivost (evropski standard za storitve popravil).

Sveženj prednostnih možnosti spodbuja popravilo blaga, ki ga kupijo potrošniki, v okviru zakonskega jamstva in onkraj njega, in sicer z obravnavanjem več opredeljenih dejavnikov prezgodnjega zavrženja tega blaga.

Z dajanjem prednosti popravilu pred zamenjavo v okviru sistema zahtevkov iz direktive o prodaji blaga se bo potrošnike spodbudilo k oblikovanju trajnostnih potrošniških navad in povečal se bo obseg popravil v okviru zakonskega jamstva za blago, ki ga kupijo potrošniki in ki ga je mogoče popraviti ali prenoviti.

Onkraj zakonskega jamstva bodo različni ukrepi omogočili lažje in privlačnejše popravilo za potrošnike, s čimer se bosta povečala obseg popravil in življenjska doba potrošniškega blaga. Z nacionalno spletno platformo za popravila in z uvedbo obveznosti proizvajalcev, da potrošnike obveščajo o svoji obveznosti glede storitev popravil, kadar jih taka obveznost zavezuje, se bo povečala preglednost nad storitvami popravil, ki so na voljo. Na podlagi zavezujoče ponudbe s ceno in pogoji popravila (evropski obrazec z informacijami o popravilu) bodo omogočene preglednost in predvidljivost ter lažja primerjava različnih ponudb, s čimer bodo odpravljeni pomisleki potrošnikov glede cene in tudi dejavniki, ki povzročajo nevšečnosti v procesu popravila. Z obveznostjo popravila se bo spodbujala trajnostna potrošnja, saj bodo potrošniki imeli pravico, da od proizvajalca zahtevajo popravilo za določene skupine izdelkov, ki so popravljivi po zasnovi. Evropski standard za storitve popravil je koristen neregulativni dodatek k zavezujočim ukrepom, ki bo prispeval k večjemu zaupanju potrošnikov v storitve popravil. S funkcijo iskanja prenovljenega blaga, ki bo na voljo na nacionalni platformi, se bo spodbujala uporaba prenovljenega blaga, kar bo prineslo koristi tako na strani povpraševanja kot na strani ponudbe.

Sveženj prednostnih možnosti prispeva k povečanju zaposlenosti, naložb in konkurence v sektorju popravil v EU na notranjem trgu, hkrati pa prinaša koristi za potrošnike v EU (176,5 milijarde EUR prihrankov za potrošnike v 15 letih, kar pomeni 25 EUR na potrošnika letno) in za okolje (prihranek v višini 18,4 milijona ton CO₂⁸ v 15 letih). Neodvisni popraviljavci, vključno z malimi in srednjimi podjetji, lahko dobro izkoristijo prednosti tega svežnja. Podjetja se bodo soočala z manjšimi prihodki od prodaje in manjšo proizvodnjo novega blaga, vendar znatni prihranki potrošnikov presegajo stroške za podjetja. Izgube podjetij torej odražajo prenos iz poslovnih prihodkov v blaginjo potrošnikov. Potrošniki bodo zadevne prihranke verjetno vložili v celotno gospodarstvo, kar bo privedlo do rasti in naložb.

• **Temeljne pravice**

Sveženj ima pozitiven učinek na temeljne pravice, kot so zapisane v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina). Spodbuja visoko raven varstva okolja in izboljšanje kakovosti okolja, kot je določeno v členu 37 Listine. Prispeva zlasti k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov, odpadkov in rabe novih virov, saj spodbuja popravila v okviru zakonskega jamstva in onkraj njega ter s tem prispeva k daljši življenjski dobi blaga, ki ga kupijo potrošniki. Ker ta predlog krepi pravice potrošnikov onkraj zakonskega jamstva, prispeva k visoki ravni varstva potrošnikov (člen 38 Listine). V ta namen:

⁸ Vpliv svežnja prednostnih možnosti na okolje je treba obravnavati skupaj z vplivi predloga uredbe o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke (471 milijonov ton prihrankov emisij CO₂) in predloga direktive o krepitvi vloge potrošnikov za zeleni prehod (0,33–0,47 milijona ton prihrankov emisij CO₂), saj so predlogi zasnovani tako, da se dopolnjujejo. Skupni vpliv svežnja na okolje je zato zelo velik. Pobude se tudi medsebojno dopolnjujejo pri doseganju svojega učinka.

- (a) potrošnikom zagotavlja orodja, ki povečujejo preglednost in izboljšujejo pogoje popravila;
- (b) proizvajalcem nalaga obveznost, da določeno blago, ki ga kupijo potrošniki, popravijo tudi zunaj zakonskega jamstva.

Ti ukrepi bodo spodbujali in olajšali odločitev za popravilo, ko se blago okvari, potrošnikom pa omogočili, da niso prisiljeni po nepotrebnem kupovati novega nadomestnega blaga, zaradi česar se bodo njihovi izdatki zmanjšali.

Čeprav ta predlog za doseganje cilja trajnostne potrošnje ureja nekatere poslovne prakse v zvezi s popravilom, varuje pogodbeno svobodo in spodbuja svobodo gospodarske pobude (člen 16 Listine). Namen določb tega predloga je spodbuditi trg popravil, ne da bi se ob tem ustvarilo breme, zlasti za mala in srednja podjetja.

Ta predlog prispeva tudi k vključevanju invalidov (člen 26 Listine), saj morajo države članice zagotoviti, da je spletna platforma za popravila dostopna tudi invalidom, da se jim olajša dostop do storitev popravil. Poleg tega je namen predloga zagotoviti pravico do učinkovitega pravnega sredstva in nepristranskega sodišča (člen 47 Listine), zlasti s posebnimi določbami o izvrševanju za namene skladnosti s to direktivo.

4. PRORAČUNSKÉ POSLEDICE

Predlog ne bo vplival na proračun EU.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja**

Komisija bo učinke te pobude ocenila pet let po začetku njene uporabe. Ta čas je potreben, da se zagotovi dovolj dolgo obdobje uporabe in zberejo dokazi v državah članicah. Napredek se bo spremljal na podlagi sklopa kazalnikov, ki zajemajo sveženj kot celoto in njegove posamezne elemente. V oceno bodo vključeni tudi podatki o prenosu in uporabi pobude. Komisija bo v ta namen ohranjala stike z državami članicami in deležniki.

Komisija bo pripravila poročilo o prenosu pooblastila za sprejemanje delegiranih aktov najpozneje devet mesecev pred iztekom šestletnega obdobja veljavnosti pooblastila.

- **Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga**

Člen 1: Predmet, namen in področje uporabe

Člen 1(1) določa predmet urejanja te direktive, to je izboljšanje delovanja notranjega trga z določitvijo skupnih pravil za spodbujanje popravila blaga, ki ga kupijo potrošniki. V skladu s členom 114(3) PDEU ima Komisija v svojih predlogih za izhodišče visoko raven varstva okolja in potrošnikov. Ta direktiva ima enak namen kot direktiva o prodaji blaga, tj. izboljšati delovanje notranjega trga in doseči visoko raven varstva potrošnikov, hkrati pa kot enega od ciljev dodaja tudi varstvo okolja. Zlasti ta direktiva s spodbujanjem popravila in ponovne uporabe ter s tem trajnostne potrošnje prispeva h krožnemu gospodarstvu in zelenemu prehodu.

V členu 1(2) je opredeljeno področje uporabe te direktive, to je popravilo blaga, ki ga kupijo potrošniki, v primeru napake blaga, ki se pojavi ali postane očitna zunaj okvira odgovornosti prodajalca na podlagi člena 10 Direktive (EU) 2019/771. To se lahko zgodi, kadar napaka še ni obstajala v trenutku, ko je bilo blago dobavljeno potrošniku, ali kadar neskladnost postane očitna šele po izteku obdobja odgovornosti. Za te napake ta direktiva uvaja več določb, in sicer obveznost zagotavljanja evropskega obrazca z informacijami o popravilu (člen 4), obveznost popravila (člen 5) z ustrezno zahtevo po informacijah (člen 6) ter platformo za popravilo in prenovitev (člen 7). Ta direktiva uvaja tudi spremembe sistema zahtevkov v zvezi z napakami, ki v skladu s členom 10 direktive o prodaji blaga spadajo v odgovornost prodajalcev. Zlasti člen 12 te direktive ciljno spreminja izbiro med popravilom in zamenjavo v okviru direktive o prodaji blaga. V skladu z direktivo o prodaji blaga se člen 12 uporablja za prodajne pogodbe, sklenjene med potrošniki in prodajalci.

Člen 2: Opredelitev pojmov

Člen 2 uvaja opredelitev pojma „popravljaivec“, ki je vsaka fizična ali pravna oseba, ki ponuja storitve popravila v komercialne namene, vključno z neodvisnimi ponudniki storitev popravil ter proizvajalci in prodajalci, ki ponujajo storitve popravil.

Člen 2(7) vsebuje opredelitev „zahtev glede popravljivosti“, ki se nanašajo na obveznost proizvajalca, da popravi blago, ki je zajeto s takimi zahtevami glede popravljivosti, določenimi v pravnih aktih Unije (člen 5). „Zahteve glede popravljivosti“ bi morale pomeniti vse zahteve na podlagi pravnih aktov Unije, navedenih v Prilogi II, ki zagotavljajo, da je izdelek mogoče popraviti. To so na primer zahteve glede možnosti razstavljanja izdelka in razpoložljivosti rezervnih delov, ki se uporabljajo za izdelke ali posebne sestavne dele izdelkov, ter informacije in orodja, ki so povezani s popravili.

Poleg tega se člen 2 sklicuje na več opredelitev, ki so že določene v direktivi o prodaji blaga in predlogu uredbe o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke.

Člen 3: Raven harmonizacije

V skladu z direktivo o prodaji blaga ta direktiva sledi pristopu popolne harmonizacije, kar pomeni, da države članice v svojem nacionalnem pravu ne smejo ohraniti ali vanj uvesti določb, ki se razlikujejo od določb iz te direktive.

Člen 4: Evropski obrazec z informacijami o popravilu

Člen 4(1) uvaja obveznost popraviljavcev, da zagotovijo standardizirane ključne informacije o svojih storitvah popravil prek evropskega obrazca z informacijami o popravilu iz Priloge I. Takšna standardizirana predstavitev bo potrošnikom omogočila, da preučijo storitve popravil in jih enostavno primerjajo. Potrošniki se bodo lahko sami odločili, ali v danem primeru potrebujejo evropski obrazec z informacijami o popravilu, na primer da bi dobili pregled nad ključnimi pogoji popravila ali da bi primerjali različne storitve popravil. Potrošniki bodo lahko obrazec zahtevali od popraviljavcev, kadar bo to potrebno in bo prinašalo dodano vrednost.

Da bi se preprečilo nepotrebno breme za popraviljavce, člen 4(2) določa, da popraviljavcem, ki jih ne zavezuje obveznost popravila na podlagi člena 5, ni treba predložiti evropskega obrazca z informacijami o popravilu, če popravila ne nameravajo izvesti.

Če imajo popravljavci stroške zaradi priprave evropskega obrazca z informacijami o popravilu, na primer ker morajo pregledati blago z okvaro, lahko od potrošnika zahtevajo plačilo teh omejenih stroškov (člen 4(3)).

Člen 4(4) določa ključne parametre, ki vplivajo na odločitve potrošnikov, ko se odločajo glede morebitnega popravila. To so zlasti: cena za popravilo ali, če cene ni mogoče izračunati vnaprej, metoda izračuna in najvišja cena, pogoji popravila, kot je čas, potreben za izvedbo popravila, možnost začasne zagotovitve nadomestnega blaga v času popravila, kraj, kjer potrošnik izroči blago v popravilo, in razpoložljivost pomožnih storitev, kot so odstranitev, namestitvev in prevoz, kadar je to ustrezno.

V skladu s členom 4(5) popravljavci v 30 dneh od zagotovitve evropskega obrazca z informacijami o popravilu ne smejo spreminjati informacij iz tega obrazca. S tem se zagotavlja, da imajo potrošniki dovolj časa za primerjavo različnih ponudb popravil in da so zaščiteni pred spreminjajočimi se pogoji. Da bi zagotovili pogodbeno svobodo popravljavcev, se lahko popravljavci, ki jih ne zavezuje obveznost popravila na podlagi člena 5, prosto odločijo, ali bodo s potrošnikom sklenili pogodbo o izvedbi popravila, tudi če so na zahtevo potrošnika slednjemu zagotovili obrazec. Če se sklene pogodba o popravilu, popravljavce zavezujejo informacije, navedene v evropskem obrazcu z informacijami o popravilu, ki je tudi sestavni del pogodbe o izvedbi popravila.

Evropski obrazec z informacijami o popravilu bo poleg tega olajšal zagotavljanje informacij o storitvah popravil, tudi za mikro, male in srednje popravljavce, saj bi se v skladu s členom 4(6) štelo, da so popravljavci z zagotovitvijo tega obrazca izpolnili ustrezne zahteve glede informacij v zvezi s popravilom, kot so določene v direktivah 2011/83/EU, 2006/123/ES in 2000/31/ES.

Člen 5: Obveznost popravila

Člen 5 uvaja obveznost proizvajalcev, da na zahtevo potrošnika in za protiplačilo popravijo napake zunaj okvira odgovornosti prodajalca.

Kar zadeva področje uporabe, člen 5(1) omejuje obveznost popravila na blago, za katero so v pravnih aktih Unije, navedenih v Prilogi II k tej direktivi, določene zahteve glede popravljivosti, in sicer v obsegu teh zahtev. To blago vključuje skupine izdelkov, za katere veljajo zahteve glede popravljivosti na podlagi okvira za okoljsko primerno zasnovo, kot so gospodinjski pralni stroji, gospodinjski pomivalni stroji, hladilni aparati in sesalniki. V skladu z zahtevami glede popravljivosti, ki so določene v pravnih aktih Unije iz Priloge II, morajo biti zadevni izdelki tehnično popravljivi. Obveznost popravila ustreza področju uporabe zahtev glede popravljivosti⁹, med drugim zajetim sestavnim delom in obdobju, v katerem se uporabljajo zadevne zahteve glede popravljivosti. Zato se s povezovanjem obveznosti popravila z obstoječimi zahtevami glede popravljivosti v pravnih aktih Unije iz Priloge II zagotavlja, da se ta obveznost lahko izvaja v praksi in da obstaja pravna varnost za gospodarske subjekte. Obveznost popravila v skladu s to direktivo, ki potrošnikom omogoča,

⁹ V skladu z Uredbo Komisije (EU) 2019/2023 morajo na primer proizvajalci, uvozniki ali pooblaščen zastopniki gospodinjskih pralnih in pralno-sušilnih strojev poklicnim popravljavcem najmanj 10 let po tem, ko je bila na trg dana zadnja enota modela, zagotavljati določene rezervne dele. Zato se bo obveznost popravila uporabljala za zadevne izdelke, za napake, pri katerih je potrebna zamenjava s takimi rezervnimi deli, in za obdobje 10 let.

da uveljavljajo popravilo neposredno od proizvajalca v prodajni fazi, dopolnjuje zahteve glede popravljivosti na strani ponudbe in spodbuja povpraševanje potrošnikov po popravilu.

V skladu s členom 5(1) lahko proizvajalec izpolni obveznost popravila brezplačno ali proti plačilu. Če bi proizvajalci zaračunavali za svoje popravilo, bi lahko take storitve zanje postale dodaten vir prihodkov in imeli bi interes, da se s potrošnikom dogovorijo o ceni za namen sklenitve pogodbe. Zaradi konkurenčnega pritiska drugih popraviljavcev bo verjetno cena za potrošnika ostala sprejemljiva. Proizvajalec bi imel morda tudi interes, da obveznost izpolni brezplačno kot del tržne garancije za trajnost svojih izdelkov.

Proizvajalec bi moral biti oproščen obveznosti popravila le, če popravilo ni mogoče, na primer kadar je blago poškodovano tako, da je popravilo tehnično neizvedljivo (člen 5(1), drugi stavek).

Člen 5(2) ureja primere, v katerih potrošniki kupijo blago od proizvajalca iz tretje države s sedežem zunaj Unije. Proizvajalcem iz tretjih držav zagotavlja pravno varnost, saj določa, kako lahko izpolnijo obveznost popravila, ko tržijo blago, ki ga kupijo potrošniki v Uniji. Pravno varnost zagotavlja tudi potrošnikom, saj določa, na katere gospodarske subjekte v Uniji se lahko obrnejo v zvezi z obveznostjo popravila, ki zavezuje proizvajalce iz tretjih držav.

Za posodabljanje Priloge II člen 5(4) določa prenos pooblastila na Komisijo za sprejemanje delegiranih aktov za spremembo Priloge II, na primer z dodajanjem novih skupin izdelkov, ko bodo v pravnih aktih Unije sprejete nove zahteve glede popravljivosti. S pooblastitvijo Komisije za sprejemanje delegiranih aktov se bo zagotovilo, da se lahko vse ustrezne prihodnje zahteve glede popravljivosti vključijo v Prilogo II.

Člen 6: Informacije o obveznosti popravila

Če so proizvajalci dolžni popraviti blago v skladu s členom 5, morajo potrošnike obvestiti o tej obveznosti in zagotoviti informacije o storitvah popravila (člen 6). Namen obveznosti obveščanja je zagotoviti seznanjenost potrošnikov z obveznostjo popravila, s čimer se bo povečala verjetnost, da se odločijo za popravilo. Člen 6 omogoča prožnost pri tem, kako so informacije dostopne, jih pa mora proizvajalec dati na voljo na jasn in razumljiv način.

Člen 7: Spletna platforma za popravila in prenovljeno blago

Člen 7 uvaja obveznost za države članice, da poskrbijo za vsaj eno nacionalno platformo za povezovanje potrošnikov s popraviljavci. To bo potrošnikom pomagalo oceniti in primerjati prednosti različnih storitev popravil ter jih tako spodbudilo k izbiri popravila namesto nakupa novega blaga. Kadar ustrezna nacionalna platforma, ki izpolnjuje pogoje iz te direktive, že obstaja, se od držav članic ne bi smelo zahtevati, da vzpostavijo novo platformo.

Člen 7(1) določa vrsto zahtev, ki jih mora izpolnjevati nacionalna platforma. Prvič, platforma bi morala vključevati funkcijo iskanja za blago, lokacijo storitev popravila in pogoje popravila, kot so čas, potreben za izvedbo popravila, možnostčasne zagotovitve nadomestnega blaga, pomožne storitve in standardi kakovosti, ki so jim zavezani popraviljavci (člen 7(1)(a)). Poleg tega bi moralo biti potrošnikom omogočeno, da neposredno prek platforme zahtevajo evropski obrazec z informacijami o popravilu (člen 7(1)(b)) in ga tako lažje pridobijo. Za zagotovitev točnosti informacij na platformi bi morala platforma popraviljavcem omogočati, da redno posodablja svoje podatke (člen 7(1)(c)). Za krepitev

zaupanja potrošnikov bi morala platforma poleg tega omogočati prikazovanje posebnih oznak v skladu z nacionalnim pravom in pravom Unije, da bi potrošniki vedeli, katere evropske ali nacionalne standarde kakovosti v zvezi s popravili izpolnjujejo popravljavci (člen 7(1)(d)). Za povečanje ozavešanja bi morala platforma omogočati tudi dostopnost prek nacionalnih spletišč, povezanih z enotnim digitalnim vstopnim mestom (člen 7(1)(e)).

Da bi se spodbudilo prenavljanje blaga, morajo države članice v skladu s členom 7(2) zagotoviti, da spletna platforma vključuje tudi funkcijo iskanja, ki omogoča identifikacijo prodajalcev prenovljenega blaga in kupcev blaga z napako za namen prenovitve.

V členu 7(3) je pojasnjeno, da je registracija na platformi za popravljavce in akterje na področju prenovitve prostovoljna. Poleg tega bi moralo biti državam članicam prepuščeno, da same odločijo, kdo lahko dostopa do platforme za popravila in kako, vendar morajo pri tem zagotoviti, da so vsi popravljavci v EU obravnavani enako. Potrošniki bi morali imeti brezplačen dostop do platforme.

Člen 12: Spremembe direktive o prodaji blaga

S členom 12 se ciljno prilagajajo harmonizirani pogoji, pod katerimi se lahko v skladu s členom 13(2) direktive o prodaji blaga uveljavlja zahtevek za popravilo oz. za zamenjavo. Ta člen določa, da lahko potrošnik izbira med popravilom in zamenjavo, razen če bi bilo izbrani zahtevek nemogoče izpolniti ali bi v primerjavi z drugim zahtevkom prodajalcu povzročil nesorazmerne stroške. Ob ohranitvi tega načela se s členom 12 v členu 13(2) direktive o prodaji blaga uvaja dodaten stavek za spodbujanje popravila namesto zamenjave, ki navaja, da bi moral prodajalec blago vedno popraviti, kadar so stroški zamenjave enaki ali višji od stroškov popravila. Zato lahko potrošnik uveljavlja zamenjavo le, če je cenejša od popravila.

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA**o skupnih pravilih za spodbujanje popravila blaga in o spremembi Uredbe (EU) 2017/2394 ter direktiv (EU) 2019/771 in (EU) 2020/1828**

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 114 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora¹⁰,v skladu z rednim zakonodajnim postopkom¹¹,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Cilj Direktive (EU) 2019/771 Evropskega parlamenta in Sveta¹² je izboljšati delovanje notranjega trga ter obenem doseči visoko raven varstva potrošnikov. V okviru zelenega prehoda je cilj te direktive izboljšati delovanje notranjega trga ter hkrati spodbujati bolj trajnostno potrošnjo, s čimer direktiva dopolnjuje cilj Direktive (EU) 2019/771.
- (2) Za doseganje teh ciljev ter zlasti za olajšanje čezmejnega opravljanja storitev in konkurence med popraviljavci blaga, ki ga potrošniki kupijo na notranjem trgu, je treba določiti enotna pravila za spodbujanje popravila blaga, ki ga kupijo potrošniki, v okviru odgovornosti prodajalca, določeni z Direktivo (EU) 2019/771, in onkraj nje. Države članice so že uvedle ali pa razmišljajo o uvedbi pravil, ki spodbujajo popravilo in ponovno uporabo blaga, ki ga kupijo potrošniki, zunaj obstoječe odgovornosti prodajalca, določene z Direktivo (EU) 2019/771. Razhajajoči se obvezni nacionalni predpisi na tem področju ustvarjajo ali bi lahko ustvarili ovire za nemoteno delovanje notranjega trga, kar negativno vpliva na čezmejne transakcije gospodarskih subjektov, ki poslujejo na tem trgu. Ti subjekti morajo morda prilagoditi svoje storitve, da bi upoštevali različne kogentne nacionalne predpise, in imajo lahko dodatne transakcijske stroške s pridobitvijo potrebnih pravnih nasvetov o zahtevah prava države članice, v kateri ima potrošnik običajno prebivališče, kadar se to pravo uporablja v skladu z

¹⁰ UL C [...].

¹¹ Stališče Evropskega parlamenta z dne [...] (še ni objavljeno v *Uradnem listu*) in sklep Sveta z dne [...].

¹² Direktiva (EU) 2019/771 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2019 o nekaterih vidikih pogodb za prodajo blaga, spremembi Uredbe (EU) 2017/2394 in Direktive 2009/22/ES ter razveljavitvi Direktive 1999/44/ES (UL L 136, 22.5.2019, str. 28).

Uredbo (ES) št. 593/2008 Evropskega parlamenta in Sveta¹³, ter morajo ustrezno prilagoditi svoje pogodbe o opravljanju storitev popravil. To bo vplivalo zlasti na mala in srednja podjetja, ki so večinsko zastopana v sektorju popravil. Pravna razdrobljenost lahko negativno vpliva tudi na zaupanje potrošnikov v čezmejna popravila zaradi negotovosti glede dejavnikov, ki so pomembni pri odločanju za popravilo blaga.

- (3) Da bi zmanjšali prezgodnje zavrženje uporabnega blaga, ki ga kupijo potrošniki in ki bi ga bilo mogoče popraviti ali prenoviti, ter spodbudili potrošnike, da svoje blago uporabljajo dlje, je treba določiti pravila o popravilu takšnega blaga. Popravilo bi moralo privedi do bolj trajnostne potrošnje, saj bo verjetno nastalo manj odpadkov zaradi zavrženega blaga, manj bo povpraševanja po virih, vključno z energijo, ki ga povzročata proizvodnja in prodaja novega blaga za nadomestitev blago z napako, ter manj emisij toplogrednih plinov. Ta direktiva spodbuja trajnostno potrošnjo z namenom doseganja koristi za okolje, hkrati pa prinaša koristi za potrošnike, ki se bodo kratkoročno lahko izognili stroškom, povezanim z novimi nakupi.
- (4) Uredba (EU) ... Evropskega parlamenta in Sveta [o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke] določa zlasti zahteve na strani ponudbe, katerih cilj je bolj trajnostna zasnova izdelkov v fazi proizvodnje. Direktiva (EU) ... Evropskega parlamenta in Sveta [o krepitvi vloge potrošnikov za zeleni prehod] določa zahteve na strani povpraševanja, katerih cilj je zagotavljanje boljših informacij o trajnosti in popravljivosti blaga na prodajnem mestu, kar bi moralo potrošnikom omogočiti sprejemanje informiranih odločitev o trajnostnih nakupih. Ta direktiva dopolnjuje navedene zahteve na strani ponudbe in povpraševanja s spodbujanjem popravila in ponovne uporabe blaga v prodajni fazi, in sicer tako v okviru odgovornosti prodajalca, določene z Direktivo (EU) 2019/771, kot tudi zunaj nje. S to direktivo se v okviru evropskega zelenega dogovora uresničujejo cilji spodbujanja bolj trajnostne potrošnje, krožnega gospodarstva in zelenega prehoda.
- (5) Ta direktiva ne bi smela vplivati na možnost držav članic, da urejajo vidike pogodb o opravljanju storitev popravil, razen tistih, ki so harmonizirani v pravu Unije.
- (6) Zahteve glede popravljivosti bi morale zajemati vse zahteve na podlagi pravnih aktov Unije, ki zagotavljajo, da je blago mogoče popraviti, med drugim tudi zahteve iz okvira za okoljsko primerno zasnovo iz Uredbe [o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke], da se zajameta širok nabor izdelkov in tudi prihodnji razvoj na katerem koli drugem področju prava Unije.
- (7) Da bi potrošniki lažje prepoznali in izbrali ustrezne storitve popravil, bi morali prejeti ključne informacije o storitvah popravil. Evropski obrazec z informacijami o popravilu bi moral določati ključne parametre, ki vplivajo na potrošnike, ko se odločajo za morebitno popravilo blaga z napako. S to direktivo bi moral biti določen vzorec standardiziranega obrazca. Standardizirani obrazec za predstavitev storitev popravil bi moral potrošnikom omogočiti, da ocenijo in na preprost način primerjajo storitve popravil. Tak standardiziran obrazec bi poleg tega olajšal postopek zagotavljanja informacij o storitvah popravil, zlasti za mikro, mala in srednja podjetja, ki zagotavljajo storitve popravil. Da bi se izognili dodatnemu bremenu zaradi prekrivajočih se zahtev po predpogodbenih informacijah, bi se moralo šteti, da je popravljavec izpolnil ustrezne zahteve glede informacij iz zadevnih pravnih aktov EU,

¹³ Uredba (ES) št. 593/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. junija 2008 o pravu, ki se uporablja za pogodbeno obligacijska razmerja (Rim I) (UL L 177, 4.7.2008, str. 6).

kadar se uporabljajo, če je bil evropski obrazec z informacijami o popravilu pravilno izpolnjen in predložen potrošniku. Informacije na evropskem obrazcu z informacijami o popravilu bi bilo treba potrošnikom zagotoviti na jasn in razumljiv način ter v skladu z zahtevami glede dostopnosti iz Direktive 2019/882¹⁴.

- (8) Potrošniku bi bilo treba svobodno izbiro pri odločitvi, kdo bo njegovo blago popravil, olajšati tako, da bi bilo mogoče evropski obrazec z informacijami o popravilu zahtevati ne le od proizvajalca, temveč tudi od prodajalca zadevnega blaga ali po potrebi od neodvisnih popraviljavcev. Popraviljavci bi morali evropski obrazec z informacijami o popravilu zagotoviti le, če potrošnik ta obrazec zahteva in če popraviljavec namerava izvesti popravilo ali je k popravilu zavezan. Potrošnik se lahko tudi odloči, da ne bo zahteval evropskega obrazca z informacijami o popravilu in da bo s popraviljavcem sklenil pogodbo o opravljanju storitev popravila na podlagi predpogodbenih informacij, zagotovljenih na druge načine v skladu z Direktivo 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta.¹⁵
- (9) V nekaterih primerih popraviljavcu nastanejo stroški, če želi zagotoviti informacije o popravilu in ceni, ki so vključene v evropski obrazec z informacijami o popravilu. Popraviljavec bo na primer morda moral pregledati blago, da bi lahko ugotovil napako ali vrsto potrebnega popravila, vključno s potrebo po rezervnih delih, in ocenil ceno popravila. V teh primerih lahko popraviljavec od potrošnika zahteva le plačilo stroškov, ki jih ima s pripravo informacij, vključenih v evropski obrazec z informacijami o popravilu. V skladu s predpogodbenimi informacijami in drugimi zahtevami iz Direktive 2011/83/EU bi moral popraviljavec potrošnika obvestiti o takih stroških, preden potrošnik zahteva evropski obrazec z informacijami o popravilu. Potrošnik se lahko odloči, da ne bo zahteval evropskega obrazca z informacijami o popravilu, če meni, da so stroški za pridobitev tega obrazca previsoki.
- (10) Popraviljavci določeno obdobje ne bi smeli spreminjati pogojev popravila, ki so jih navedli v evropskem obrazcu z informacijami o popravilu, vključno s ceno popravila. To potrošnikom zagotavlja dovolj časa za primerjavo različnih ponudb za popravilo. Da bi čim bolj zaščitili pogodbeno svobodo popraviljavcev, ki niso proizvajalci blaga, za katere velja obveznost popravila, da bi se lahko odločili, ali bodo sploh sklenili pogodbo o izvedbi storitve popravila, bi morali imeti popraviljavci še naprej možnost, da take pogodbe ne sklenejo, tudi v primerih, ko so predložili evropski obrazec z informacijami o popravilu. Če se pogodba o izvedbi storitve popravila sklene na podlagi evropskega obrazca z informacijami o popravilu, bi morale biti informacije o pogojih popravila in ceni iz navedenega obrazca sestavni del pogodbe o izvedbi storitve popravila, s čimer bi se opredelile obveznosti popraviljavca na podlagi navedene pogodbe. Neizpolnjevanje teh pogodbenih obveznosti ureja nacionalno pravo, ki se uporablja.
- (11) Direktiva (EU) 2019/771 določa, da morajo prodajalci popraviti blago v primeru neskladnosti, ki je obstajala ob dobavi blaga in ki se pokaže v obdobju odgovornosti. V skladu z navedeno direktivo potrošniki nimajo pravice zahtevati popravila za napake, ki ne spadajo v to obveznost. Posledično se predčasno zavrže veliko blaga z

¹⁴ Direktiva (EU) 2019/882 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o zahtevah glede dostopnosti za proizvode in storitve (UL L 151, 7.6.2019, str. 70).

¹⁵ Direktiva 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o pravicah potrošnikov, spremembi Direktive Sveta 93/13/EGS in Direktive 1999/44/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Sveta 85/577/EGS in Direktive 97/7/ES Evropskega parlamenta in Sveta (Besedilo velja za EGP) (UL L 304, 22.11.2011, str. 64).

napako, ki bi se ga sicer dalo popraviti ali prenoviti. Da bi potrošnike v takih primerih spodbudili k popravilu njihovega blaga, bi morala biti s to direktivo proizvajalcem naložena obveznost popravila blaga, za katero veljajo zahteve glede popravljivosti, ki jih določajo pravni akti Unije. To obveznost popravila bi bilo treba, če bi potrošnik zahteval njeno izpolnitev, naložiti proizvajalcem takega blaga, saj so ti naslovniki navedenih zahtev glede popravljivosti. Ta obveznost bi morala veljati za proizvajalce s sedežem v Uniji in zunaj nje v zvezi z blagom, danim na trg Unije.

- (12) Ker obveznost popravila, ki jo ta direktiva nalaga proizvajalcem, zajema napake, ki niso posledica neskladnosti blaga s prodajno pogodbo, lahko proizvajalci popravilo zagotovijo proti plačilu cene, ki jo plača potrošnik, za protistoritev ali brezplačno. Zaračunavanje cene bi moralo proizvajalce spodbuditi k razvoju trajnostnih poslovnih modelov, vključno z zagotavljanjem storitev popravil. Taka cena lahko upošteva na primer stroške dela, stroške nadomestnih delov, stroške upravljanja delavnice za popravilo in običajno maržo. O ceni in pogojih popravila bi se bilo treba dogovoriti v pogodbi med potrošnikom in proizvajalcem, potrošnik pa bi moral imeti možnost, da se sam odloči, ali so cena in pogoji zanj sprejemljivi. Obveznost sklenitve take pogodbe in konkurenčni pritisk drugih popraviljavcev bi morala proizvajalce, ki jih zavezuje obveznost popravila, spodbuditi k temu, da ponudijo ceno, ki je sprejemljiva za potrošnika. Obveznost popravila se lahko opravi tudi brezplačno, če je napaka krita s tržno garancijo, na primer glede zajamčene trajnosti blaga.
- (13) Proizvajalci lahko svojo obveznost popravila izpolnijo s sklenitvijo pogodbe s podizvajalcem, ki bo opravil popravilo, na primer če proizvajalec nima infrastrukture za popravilo ali če popravilo lahko opravi popraviljavec, ki je geografsko bližje potrošniku, kamor sodijo tudi primeri, ko ima proizvajalec sedež zunaj Unije.
- (14) Uporabljajo se zahteve, ki so določene v delegiranih aktih, sprejetih na podlagi Uredbe [o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke], ali v izvedbenih ukrepih, sprejetih na podlagi Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta¹⁶, v skladu s katerimi bi morali proizvajalci zagotoviti dostop do rezervnih delov, informacij o popravilu in vzdrževanju ali do vseh programskih orodij, strojne programske opreme ali podobnih pomožnih sredstev, povezanih s popravili. Te zahteve zagotavljajo tehnično izvedljivost popravila ne le s strani proizvajalca, temveč tudi s strani drugih popraviljavcev. Potrošnik lahko zato sam izbere popraviljavca.
- (15) Obveznost popravila bi morala veljati tudi v primerih, ko ima proizvajalec sedež zunaj Unije. Da bi se potrošniki za izpolnitev te obveznosti lahko obrnili na gospodarski subjekt, ki ima sedež v Uniji, ta direktiva določa niz alternativnih gospodarskih subjektov, ki morajo v takih primerih izpolniti proizvajalčevo obveznost popravila. To bi moralo proizvajalcem s sedežem zunaj Unije omogočiti, da organizirajo in izpolnijo svojo obveznost popravila v Uniji.
- (16) Da bi preprečili čezmerno obremenitev proizvajalcev in zagotovili, da lahko izpolnijo svojo obveznost popravila, bi morala biti ta obveznost omejena na tiste izdelke, za katere so v pravnih aktih Unije določene zahteve glede popravljivosti, in sicer v obsegu teh zahtev. Zahteve glede popravljivosti ne zavezujejo proizvajalcev k popravilu blaga z napako, temveč zagotavljajo, da je blago popravljivo. Takšne zahteve glede popravljivosti se lahko določijo v ustreznih pravnih aktih Unije. Primeri

¹⁶ Direktiva 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo izdelkov, povezanih z energijo (Besedilo velja za EGP) (UL L 285, 31.10.2009, str. 10).

tega so delegirani akti, sprejeti v skladu z Uredbo [o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke], ali izvedbeni ukrepi, sprejeti na podlagi Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta¹⁷, ki vzpostavljajo okvir za izboljšanje okoljske trajnostnosti izdelkov. Ta omejitev obveznosti popravila zagotavlja, da taka obveznost velja le za blago, ki je popravljivo po zasnovi. Upoštevne zahteve glede popravljivosti vključujejo zahteve glede zasnove, s katerimi se izboljšuje zmožnost razstavljanja blaga, in glede določenih rezervnih delov, ki morajo biti za minimalno obdobje dani na voljo. Obveznost popravila ustreza področju uporabe zahtev glede popravljivosti, na primer, zahteve za okoljsko primerno zasnovo se lahko uporabljajo samo za nekatere sestavne dele blaga, ali pa se določi obdobje, v katerem morajo biti na voljo rezervni deli. Obveznost popravila v skladu s to direktivo, ki potrošniku omogoča, da zahteva popravilo neposredno od proizvajalca v prodajni fazi, dopolnjuje zahteve glede popravljivosti na strani ponudbe, ki so določene v Uredbi [o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke], in spodbuja povpraševanje potrošnikov po popravilu.

- (17) Za zagotovitev pravne varnosti so v Prilogi II k tej direktivi navedene zadevne skupine izdelkov, za katere na podlagi pravnih aktov Unije veljajo takšne zahteve glede popravljivosti. Za zagotovitev skladnosti z zahtevami glede popravljivosti na podlagi prihodnjih pravnih aktov Unije bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo, da v skladu s členom 290 Pogodbe o delovanju Evropske unije sprejme akte, s katerimi se zlasti dodajo nove skupine izdelkov v Prilogo II, ko bodo sprejete nove zahteve glede popravljivosti. Še posebej pomembno je, da se Komisija pri svojem pripravljalnem delu ustrezno posvetuje, tudi na ravni strokovnjakov, in da se ta posvetovanja izvedejo v skladu z načeli iz Medinstitucionalnega sporazuma z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje¹⁸. Za zagotovitev enakopravnega sodelovanja pri pripravi delegiranih aktov bi morala Evropski parlament in Svet zlasti prejeti vse dokumente sočasno s strokovnjaki iz držav članic, njihovi strokovnjaki pa bi morali sistematično imeti možnost udeleževanja sestankov strokovnih skupin Komisije, ki zadevajo pripravo delegiranih aktov.
- (18) Ta direktiva nalaga obveznost popravila proizvajalcu, poleg tega pa potrošnikom tudi olajšuje izbiro storitev popravil drugih popraviljavcev. To izbiro bi bilo treba olajšati zlasti tako, da se lahko evropski obrazec z informacijami o popravilu zahteva ne le od proizvajalca, ampak tudi od drugih popraviljavcev, kot so prodajalci ali neodvisni popraviljavci, ali z iskanjem na spletni platformi za popravila. Ker bi morali potrošniki za popravilo plačati, bodo verjetno primerjali različne možnosti popravila, da bi izbrali najustreznejše storitve popravila za svoje potrebe. Zato je verjetno, da se bodo obrnili na neodvisne popraviljavce v svoji bližini ali na prodajalca, preden bodo stopili v stik s proizvajalci, ki so lahko na primer geografsko bolj oddaljeni in ki bi lahko zaradi prevoznih stroškov za popravilo zaračunali višjo ceno.
- (19) V skladu z Direktivo (EU) 2019/771 bi moral biti proizvajalec izvzet iz obveznosti popravila, kadar je popravilo dejansko ali pravno nemogoče. Proizvajalec na primer ne bi smel zavrniti popravila izključno iz ekonomskih razlogov, kot so stroški nadomestnih delov. Nacionalna zakonodaja za prenos Direktive (EU) 2019/771 ali

¹⁷ Direktiva 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo izdelkov, povezanih z energijo (prenovitev).

¹⁸ Medinstitucionalni sporazum med Evropskim parlamentom, Svetom Evropske unije in Evropsko komisijo o boljši pripravi zakonodaje (UL L 213, 12.5.2016, str. 1).

njene predhodnice, tj. Direktive 1999/44/ES Evropskega parlamenta in Sveta¹⁹, že vsebuje merilo glede neizvedljivosti popravila in nacionalna sodišča to merilo uporabljajo.

- (20) Da bi povečali ozaveščenost potrošnikov o razpoložljivosti popravila in s tem povečali verjetnost, da se bodo odločili za popravilo, bi morali proizvajalci potrošnike obvestiti o obstoju te obveznosti. V informacijah bi morala biti navedena blago, za katero velja ta obveznost, ter pojasnilo, da se za to blago popravilo lahko opravi ter v kakšnem obsegu se opravi, na primer prek podizvajalcev. Te informacije bi morale biti potrošniku lahko dostopne ter zagotovljene na jasn in razumljiv način, ne da bi jih moral potrošnik zahtevati, ter v skladu z zahtevami glede dostopnosti iz Direktive 2019/882. Proizvajalec lahko sam določi način, na katerega ustrezno obvesti potrošnika.
- (21) Za spodbujanje popravil bi morale države članice zagotoviti, da je za njihovo ozemlje na voljo vsaj ena spletna platforma, ki potrošnikom omogoča iskanje ustreznih popraviljavcev. Pri taki platformi gre lahko za obstoječo ali zasebno upravljano platformo, če izpolnjuje pogoje iz te direktive. Platforma bi morala vsebovati uporabniku prijazna in neodvisna orodja za primerjavo, ki bi potrošnikom pomagala pri ocenjevanju in primerjavi prednosti različnih ponudnikov storitev popravil, s čimer bi potrošnike spodbudila, da se namesto za nakup novega blaga odločijo za popravilo. Čeprav je cilj te platforme olajšati iskanje storitev popravil v odnosih med podjetji in potrošniki, lahko države članice področje uporabe platforme razširijo tudi na odnose med podjetji in na pobude za popravila, ki jih vodi skupnost.
- (22) Države članice bi morale vsem gospodarskim subjektom, ki lahko opravljajo storitve popravil v Uniji, zagotoviti preprost dostop do spletne platforme. Države članice bi morale imeti možnost, da se same odločijo, kateri popraviljavci se lahko registrirajo na spletni platformi, pri tem pa mora biti dostop do platforme v skladu s pravom Unije razumen in nediskriminatoren za vse popraviljavce. Z omogočanjem popraviljavcem iz ene države članice, da se registrirajo na spletni platformi druge države članice, da bi opravljali storitve popravil na območjih, po katerih iščejo potrošniki, bi se moralo podpreti čezmejno opravljanje storitev popravil. Državam članicam bi bilo treba prepustiti diskrecijsko pravico glede tega, kako bodo napolnile spletno platformo, na primer s samoregistracijo ali z ekstrakcijo iz obstoječih podatkovnih zbirk s soglasjem popraviljavcev, ter glede tega, ali bodo od registriranih popraviljavcev zahtevale, da plačajo registracijsko pristojbino za kritje stroškov upravljanja platforme. Za zagotovitev široke izbire storitev popravil na spletni platformi bi morale države članice poskrbeti, da dostop do platforme ni omejen le na določeno kategorijo popraviljavcev. Nacionalne zahteve, na primer glede potrebnih poklicnih kvalifikacij, se še naprej uporabljajo, bi pa morale države članice zagotoviti, da je spletna platforma odprta za vse popraviljavce, ki izpolnjujejo zadevne zahteve. Države članice bi morale poleg tega imeti možnost, da se same odločijo, ali in v kolikšni meri se lahko pobude za popravila, ki jih vodi skupnost, kot so kavarne popraviljalnice, registrirajo na spletni platformi, pri čemer bi morale po potrebi upoštevati varnostne vidike. Na zahtevo bi se morala registracija na spletni platformi popraviljavcem vedno omogočiti, če izpolnjujejo veljavne zahteve za dostop do spletne platforme.

¹⁹ Direktiva 1999/44/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. maja 1999 o nekaterih vidikih prodaje potrošniškega blaga in z njim povezanih garancij (UL L 171, 7.7.1999, str. 12).

- (23) Države članice bi morale zagotoviti, da imajo potrošniki preprost dostop do spletne platforme, ki jim omogoča, da za svoje blago z napako poiščejo ustrezne storitve popravila. V skladu z veljavnim pravom Unije o dostopnosti bi morala biti spletna platforma dostopna tudi ranljivim potrošnikom, vključno z invalidi.
- (24) Funkcija iskanja na podlagi izdelkov se lahko nanaša na vrsto ali blagovno znamko izdelka. Ker popraviljavci ne morejo biti seznanjeni s konkretno napako, dokler ni predložena zahteva za popravilo, zadostuje, da na spletni platformi zagotovijo splošne informacije o ključnih elementih storitev popravil, zlasti o povprečnem času za izvedbo popravila, možnosti začasne zagotovitve nadomestnega blaga, kraju, kjer potrošnik blago izroči v popravilo, in razpoložljivosti pomožnih storitev, na podlagi česar se lahko potrošniki odločijo, ali bodo zadevno blago dali popraviti. Popraviljavce bi bilo treba spodbujati k rednemu posodabljanju informacij na spletni platformi. Da bi se povečalo zaupanje potrošnikov v storitve popravil, ki so na voljo na spletni platformi, bi morali imeti popraviljavci možnost dokazati, da izpolnjujejo določene standarde za popravila.
- (25) Za olajšanje pridobitve evropskega obrazca z informacijami o popravilu bi morala spletna platforma vključevati možnost, da potrošniki prek nje zahtevajo ta obrazec neposredno od popraviljavca. Ta možnost bi morala biti na spletni platformi prikazana na dobro vidnem mestu. Za ozaveščanje o nacionalnih spletnih platformah za popravila in olajšanje dostopa do takih platform po vsej Uniji bi morale države članice zagotoviti, da so njihove spletne platforme dostopne prek ustreznih nacionalnih spletnih strani, ki so povezane z enotnim digitalnim vstopnim mestom, vzpostavljenim z Uredbo (EU) 2018/1724 Evropskega parlamenta in Sveta²⁰. Države članice bi morale za ozaveščanje potrošnikov o spletni platformi sprejeti ustrezne ukrepe, kot so napotovanje na spletno platformo na povezanih nacionalnih spletiščih ali izvedba komunikacijskih kampanj.
- (26) Za spodbujanje trajnostne potrošnje blaga v položajih, za katere prodajalec ni odgovoren, bi morala spletna platforma kot alternativo popravilu ali nakupu novega blaga promovirati tudi prenovljeno blago. V ta namen bi morala imeti spletna platforma funkcionalnost, ki potrošnikom omogoča, da poiščejo prodajalce prenovljenega blaga ali podjetja, ki kupujejo blago z napako za namen prenovitve, zlasti z omogočanjem funkcije iskanja po kategorijah izdelkov. Taki prodajalci prenovljenega blaga ali kupci blaga z napako za namen prenovitve bi morali imeti dostop do platforme na podlagi istih načel in tehničnih specifikacij, kot se uporabljajo za funkcionalnost popravil.
- (27) Komisija bi morala omogočiti razvoj prostovoljnega evropskega standarda kakovosti za storitve popravil, na primer s spodbujanjem in lajšanjem prostovoljnega sodelovanja pri razvoju standarda med podjetji, javnimi organi in drugimi deležniki ali z izdajo zahteve za standardizacijo evropskim organizacijam za standardizacijo. Evropski standard za storitve popravil bi lahko okrepil zaupanje potrošnikov v storitve popravil po vsej Uniji. Tak standard bi lahko vključeval vidike, ki vplivajo na odločitve potrošnikov za popravilo, kot so čas za izvedbo popravila, možnost začasne zagotovitve nadomestnega blaga, zagotavljanje kakovosti, kot je tržna garancija za

²⁰ Uredba (EU) 2018/1724 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 2. oktobra 2018 o vzpostavitvi enotnega digitalnega vstopnega mesta za zagotavljanje dostopa do informacij, do postopkov ter do storitev za pomoč in reševanje težav ter o spremembi Uredbe (EU) št. 1024/2012 (UL L 295, 21.11.2018, str. 1).

popravilo, in razpoložljivost pomožnih storitev, ki jih ponujajo popraviljavci, kot so odstranitve, namestitve in prevoz.

- (28) Za spodbujanje popravila v okviru odgovornosti prodajalca, kot je določena v Direktivi (EU) 2019/771, bi bilo treba prilagoditi harmonizirane pogoje, pod katerimi je mogoče izbirati med zahtevkom za popravilo in zahtevkom za zamenjavo. Ohraniti bi bilo treba načelo iz Direktive (EU) 2019/771, da se kot eno od meril za določitev zahtevka, ki se uporabi, upošteva, ali bi izbrani zahtevek prodajalcu povzročil nesorazmerne stroške v primerjavi z drugim zahtevkom. Potrošnik ima še naprej pravico izbrati popravilo namesto zamenjave, razen če popravilo ne bi bilo mogoče ali bi prodajalcu povzročilo nesorazmerne stroške v primerjavi z zamenjavo. Kadar pa so stroški zamenjave višji ali enaki stroškom popravila, bi moral prodajalec blago vedno popraviti. Zato lahko potrošnik izbere zamenjavo le, če je cenejša od popravila. Direktivo (EU) 2019/771 bi bilo zato treba ustrezno spremeniti.
- (29) Za omogočitev izvrševanja pravil iz te direktive z zastopniškimi tožbami je treba spremeniti Prilogo I k Direktivi (EU) 2020/1828 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁶. Da bi pristojni organi, ki jih imenujejo njihove države članice, sodelovali in usklajevali ukrepe med seboj in s Komisijo ter tako zagotavljali skladnost s pravili iz te direktive, je treba spremeniti Prilogo k Uredbi 2017/2394 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁷.
- (30) Da se gospodarskim subjektom omogoči prilagoditev, bi bilo treba uvesti prehodne določbe v zvezi z uporabo nekaterih členov te direktive. Zato bi se morali obveznost popravila in obveznost obveščanja o obveznosti popravila uporabljati za pogodbe o opravljanju storitev popravil po [24 mesecev po začetku veljavnosti]. Sprememba Direktive (EU) 2019/771 bi se morala uporabljati le za prodajne pogodbe, sklenjene po [24 mesecev po začetku veljavnosti], da se zagotovi pravna varnost in da se prodajalcem omogoči dovolj časa za prilagoditev spremenjenim zahtevkom za popravilo in zamenjavo.
- (31) V skladu s Skupno politično izjavo z dne 28. septembra 2011 držav članic in Komisije o obrazložitvenih dokumentih se države članice¹⁸ zavezujejo, da bodo v upravičenih primerih obvestilu o ukrepih za prenos priložile enega ali več dokumentov, v katerih se pojasni razmerje med elementi direktive in ustreznimi deli nacionalnih instrumentov za prenos. Zakonodajalec meni, da je posredovanje takih dokumentov v primeru te direktive upravičeno.
- (32) Države članice ne morejo zadovoljivo doseči cilja spodbujanja popravila blaga, ki ga kupijo potrošniki, z namenom prispevanja k pravilnemu delovanju notranjega trga in hkratne zagotovitve visoke ravni varstva okolja in potrošnikov. Kogentna pravila, ki jih vse več držav članic s ciljem spodbujanja trajnostne potrošnje sprejema glede popravila napak zunaj področja uporabe Direktive (EU) 2019/771, se bodo verjetno razhajala in povzročila razdrobljenost notranjega trga. Države članice ne smejo spremeniti pravil, ki so že v celoti harmonizirana, glede napak, ki spadajo v okvir odgovornosti prodajalca, kot je določena v Direktivi (EU) 2019/771. Cilj te direktive se zaradi obsega in učinkov lažje doseže na ravni Unije s popolnoma harmoniziranimi skupnimi pravili, ki spodbujajo popravilo v okviru odgovornosti prodajalca, kot je določena v Direktivi (EU) 2019/771, in zunaj nje. Unija lahko zato sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta direktiva ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje tega cilja.

- (33) Ta direktiva spoštuje temeljne pravice in svoboščine ter si prizadeva zagotoviti polno spoštovanje zlasti členov 16, 26, 37, 38 in 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah. Prispeva k izboljšanju kakovosti okolja v skladu s členom 37 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, saj spodbuja trajnostno potrošnjo blaga in s tem zmanjšuje negativne vplive na okolje zaradi prezgodnjega zavrženja blaga, ki bi ga bilo mogoče popraviti ali prenoviti. Ta direktiva z okrepitevijo pravic potrošnikov v zvezi z napakami, ki nastanejo ali postanejo očitne zunaj okvira odgovornosti prodajalca na podlagi člena 10 Direktive (EU) 2019/771, zagotavlja popolno spoštovanje člena 38, ki se navezuje na varstvo potrošnikov. Zagotavlja tudi spoštovanje svobode gospodarske pobude v skladu s členom 16 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, saj varuje pogodbeno svobodo in spodbuja razvoj storitev popravil na notranjem trgu. Ta direktiva z lajšanjem dostopnosti spletne platforme za invalide prispeva k vključevanju invalidov v skladu s členom 26 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah. Namen te direktive je zagotoviti popolno spoštovanje člena 47, ki se navezuje na pravico do učinkovitega pravnega sredstva in nepristranskega sodišča z učinkovitimi sredstvi izvrševanja –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

Predmet, namen in področje uporabe

1. Ta direktiva določa skupna pravila za spodbujanje popravila blaga s ciljem prispevanja k pravilnemu delovanju notranjega trga ob hkratni zagotovitvi visoke ravni varstva potrošnikov in okolja.
2. Ta direktiva se uporablja za popravilo blaga, ki ga kupijo potrošniki, v primeru napake blaga, ki se pojavi ali postane očitna zunaj okvira odgovornosti prodajalca na podlagi člena 10 Direktive (EU) 2019/771.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej direktivi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

1. „potrošnik“ pomeni potrošnika, kot je opredeljen v členu 2, točka 2, Direktive (EU) 2019/771;
2. „popravljaivec“ pomeni vsako fizično ali pravno osebo, ki v povezavi s svojo trgovsko, poslovno, obrtno ali poklicno dejavnostjo zagotavlja storitve popravil, vključno s proizvajalci in prodajalci, ki zagotavljajo storitve popravil, ter ponudniki storitev popravil, ne glede na to, ali so neodvisni ali povezani s takimi proizvajalci ali prodajalci;

3. „prodajalec“ pomeni prodajalca, kot je opredeljen v členu 2, točka 3, Direktive (EU) 2019/771;
4. „proizvajalec“ pomeni proizvajalca, kot je opredeljen v členu 2, točka 42, Uredbe [o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke];
5. „pooblaščen zastopnik“ pomeni pooblaščenega zastopnika, kot je opredeljen v členu 2, točka 43, Uredbe [o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke];
6. „uvoznik“ pomeni uvoznika, kot je opredeljen v členu 2, točka 44, Uredbe [o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke];
7. „distributer“ pomeni distributerja, kot je opredeljen v členu 2, točka 45, Uredbe [o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke];
8. „blago“ pomeni blago, kot je opredeljeno v členu 2, točka 5, Direktive (EU) 2019/771, razen vode, plina in elektrike;
9. „prenovitev“ pomeni prenovitev, kot je opredeljena v členu 2, točka 18, Uredbe [o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke];
10. „zahteve glede popravljivosti“ pomeni zahteve iz pravnih aktov Unije, navedenih v Prilogi II, ki zagotavljajo, da je izdelek mogoče popraviti, vključno z zahtevami glede večje enostavnosti razstavljanja izdelka, dostopa do rezervnih delov ter informacij in orodij, povezanih s popravili, ki se uporabljajo za izdelke ali posebne sestavne dele izdelkov;

Člen 3

Raven harmonizacije

Države članice v svoji nacionalni zakonodaji ne ohranijo ali vanjo ne uvedejo določb, ki odstopajo od določb te direktive.

Člen 4

Evropski obrazec z informacijami o popravilu

1. Države članice zagotovijo, da popravljavec potrošniku, preden se ta zaveže s pogodbo o izvedbi storitve popravila, na njegovo zahtevo zagotovi evropski obrazec z informacijami o popravilu, ki je določen v Prilogi I, na trajnem nosilcu podatkov v smislu člena 2(11) Direktive (EU) 2019/771.
2. Popravljavcem, ki jih ne zavezuje obveznost popravila v skladu s členom 5, ni treba predložiti evropskega obrazca z informacijami o popravilu, če ne nameravajo izvesti popravila.
3. Popravljavec lahko od potrošnika zahteva plačilo stroškov, ki jih ima s pripravo informacij, vključenih v evropski obrazec z informacijami o popravilu.

Brez poseganja v Direktivo 2011/83/EU popravljavec potrošnika obvesti o stroških iz prvega pododstavka, preden potrošnik zahteva predložitev evropskega obrazca z informacijami o popravilu.

4. V evropskem obrazcu z informacijami o popravilu so jasno in razumljivo opredeljeni naslednji pogoji popravila:
- (a) identiteta popravljavca;
 - (b) fizični naslov, na katerem ima popravljavec sedež, telefonska številka in elektronski naslov popravljavca ter, če so na voljo, druga sredstva spletnega komuniciranja, ki potrošniku omogočajo, da hitro in učinkovito stopi v stik s popravljavcem in z njim komunicira;
 - (c) blago, ki ga je treba popraviti;
 - (d) vrsta napake in vrsta predlaganega popravila;
 - (e) cena ali, če cene ni mogoče razumno izračunati vnaprej, način izračuna cene in najvišja cena popravila;
 - (f) predvideni čas, potreben za popravilo;
 - (g) možnost začasne zagotovitve nadomestnega blaga v času popravila in morebitni stroški začasno zagotavljenega nadomestnega blaga za potrošnika;
 - (h) kraj, kjer potrošnik izroči blago v popravilo;
 - (i) po potrebi razpoložljivost pomožnih storitev, kot so odstranitve, namestitve in prevoz, ki jih ponuja popravljavec, ter morebitni stroški teh storitev za potrošnika.
5. Popravljavec ne sme spreminjati pogojev popravila iz evropskega obrazca z informacijami o popravilu v obdobju 30 koledarskih dni od datuma, ko je bil ta obrazec zagotovljen potrošniku, razen če sta se popravljavec in potrošnik dogovorila drugače. Če se pogodba o izvedbi storitve popravila sklene v tem 30-dnevnem obdobju, so pogoji popravila iz evropskega obrazca z informacijami o popravilu sestavni del te pogodbe.
6. Če je popravljavec potrošniku predložil popoln in točen evropski obrazec z informacijami o popravilu, se šteje, da je izpolnil naslednje zahteve:
- (a) zahteve glede informacij v zvezi z glavnimi značilnostmi storitve popravila iz člena 5(1), točka (a), in člena 6(1), točka (a), Direktive 2011/83/EU ter člena 22(1), točka (j), Direktive 2006/123/ES;
 - (b) zahteve glede informacij o identiteti popravljavca in njegovih kontaktnih podatkih iz člena 5(1), točka (b), in člena 6(1), točki (b) in (c), Direktive 2011/83/EU, člena 22(1), točka (a), Direktive 2006/123/ES ter člena 5(1), točke (a), (b) in (c), Direktive 2000/31/ES;
 - (c) zahteve glede informacij v zvezi s ceno iz člena 5(1), točka (c), in člena 6(1), točka (e), Direktive 2011/83/EU ter člena 22(1), točka (i), in (3), točka (a), Direktive 2006/123/ES;
 - (d) zahteve glede informacij v zvezi z ureditvami za izvedbo in časom izvedbe storitve popravila iz člena 5(1), točka (d), in člena 6(1), točka (g), Direktive 2011/83/EU.

Člen 5

Obveznost popravila

1. Države članice zagotovijo, da proizvajalec na zahtevo potrošnika brezplačno ali proti plačilu ali za protistoritev popravi blago, za katero so v pravnih aktih Unije, navedenih v Prilogi II, določene zahteve glede popravljivosti, in sicer v obsegu teh zahtev. Proizvajalec tega blaga ni dolžen popraviti, če popravilo ni mogoče. Proizvajalec lahko za izpolnitev svoje obveznosti popravila sklene pogodbo s podizvajalci.
2. Kadar ima proizvajalec, ki ga zavezuje obveznost popravila v skladu z odstavkom 1, sedež zunaj Unije, obveznost proizvajalca izpolni njegov pooblaščen zastopnik v Uniji. Kadar proizvajalec nima pooblaščenega zastopnika v Uniji, izpolni obveznost proizvajalca uvoznik zadevnega blaga. Kadar ni uvoznika, izpolni obveznost proizvajalca distributer zadevnega blaga.
3. Proizvajalci zagotovijo, da imajo neodvisni popraviljavci dostop do rezervnih delov ter informacij in orodij, povezanih s popravili, v skladu s pravnimi akti Unije iz Priloge II.
4. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 15 za spremembo Priloge II s posodobitvijo seznama pravnih aktov Unije, ki določajo zahteve glede popravljivosti, da se upošteva razvoj zakonodaje.

Člen 6

Informacije o obveznosti popravila

Države članice zagotovijo, da proizvajalci obvestijo potrošnike o svoji obveznosti popravila v skladu s členom 5 ter zagotovijo informacije o storitvah popravil na lahko dostopen, jasen in razumljiv način, na primer na spletni platformi iz člena 7.

Člen 7

Spletna platforma za popravila in prenovljeno blago

1. Države članice zagotovijo, da je za njihovo ozemlje na voljo vsaj ena spletna platforma, ki potrošnikom omogoča, da poiščejo popraviljavce. Ta platforma:
 - (a) vključuje funkcije iskanja po blagu, lokaciji storitev popravila ter pogojih popravila, vključno s časom, potrebnim za izvedbo popravila, možnostjočasne zagotovitve nadomestnega blaga in krajem, kjer potrošnik izroči blago v popravilo, razpoložljivostjo in pogoji pomožnih storitev, vključno z odstranitvijo, namestitvijo in prevozom, ki jih ponujajo popraviljavci, ter veljavnimi evropskimi ali nacionalnimi standardi kakovosti;
 - (b) omogoča, da potrošniki prek platforme zahtevajo evropski obrazec z informacijami o popravilu;
 - (c) omogoča, da popraviljavci redno posodablajo kontakte podatke in informacije o svojih storitvah;
 - (d) omogoča, da popraviljavci navedejo, da izpolnjujejo veljavne evropske ali nacionalne standarde kakovosti;
 - (e) omogoča dostopnost prek nacionalnih spletišč, povezanih z enotnim digitalnim vstopnim mestom, vzpostavljenim z Uredbo (EU) 2018/1724;

- (f) zagotavlja dostopnost za invalide.
2. Države članice zagotovijo, da spletna platforma vključuje tudi funkcijo iskanja po kategorijah izdelkov, ki omogoča najti prodajalce prenovljenega blaga in kupce blaga z napako za namen prenovitve.
 3. Registracija na spletni platformi za popraviljavce in prodajalce prenovljenega blaga ter kupce blaga z napako za namen prenovitve je prostovoljna. Države članice določijo dostop do platforme v skladu s pravom Unije. Uporaba spletne platforme je za potrošnike brezplačna.

Člen 8

Izvrševanje

1. Države članice zagotovijo ustrezna in učinkovita sredstva za zagotavljanje skladnosti s to direktivo.
2. Sredstva iz odstavka 1 vključujejo predpise, po katerih lahko eden ali več naslednjih organov, določenih v skladu z nacionalnim pravom, začne postopek po nacionalnem pravu pred sodiščem ali pred pristojnimi upravnimi organi države članice, da se zagotovi uporaba nacionalnih predpisov za prenos te direktive:
 - (a) javni organi ali njihovi zastopniki;
 - (b) organizacije, ki imajo pravni interes za varstvo potrošnikov ali okolja;
 - (c) poklicna združenja, ki imajo pravni interes za začetek postopka.

Člen 9

Informacije za potrošnike

Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe za zagotovitev, da so informacije o pravicah potrošnikov na podlagi te direktive in o načinih uveljavljanja teh pravic na voljo potrošnikom, tudi na nacionalnih spletiščih, ki so povezana z enotnim digitalnim vstopnim mestom, vzpostavljenim z Uredbo (EU) 2018/1724.

Člen 10

Zavezujoča narava

1. Če v tej direktivi ni določeno drugače, ni za potrošnika zavezujoč noben pogodbeni pogoji, ki v škodo potrošnika izključuje uporabo nacionalnih ukrepov za prenos te direktive, od njih odstopa ali spreminja njihove učinke.
2. Ta direktiva popraviljavcu ne preprečuje, da potrošniku ponudi pogodbeno določila, ki presegajo varstvo, zagotovljeno s to direktivo.

Člen 11

Kazni

1. Države članice določijo pravila o kaznih, ki se uporabljajo za kršitve nacionalnih določb, sprejetih na podlagi členov 4, 5 in 6, ter sprejmejo vse potrebne ukrepe za

zagotovitev, da se te kazni izvršujejo. Te kazni morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne.

2. Države članice v 24 mesecih od začetka veljavnosti uradno obvestijo Komisijo o pravilih in ukrepih iz odstavka 1 in jo brez odlašanja uradno obvestijo o vsakršni naknadni spremembi, ki nanje vpliva.

Člen 12

Sprememba Direktive (EU) 2019/771

V členu 13(2) Direktive (EU) 2019/771 se doda naslednji stavek:

„Z odstopanjem od prvega stavka tega odstavka mora prodajalec, kadar so stroški zamenjave enaki ali višji od stroškov popravila, za vzpostavitev skladnosti blaga to blago popraviti.“.

Člen 13

Sprememba Direktive (EU) 2020/1828

V Prilogi I k Direktivi (EU) 2020/1828 se doda točka 67:

„67. Direktiva (EU) xx/xx Evropskega parlamenta in Sveta z dne x o skupnih pravilih za spodbujanje popravila blaga in o spremembi Uredbe (EU) 2017/2394 ter direktiv (EU) 2019/771 in (EU) 2020/1828 (UL L xx).“.

Člen 14

Sprememba Uredbe (EU) 2017/2394

V Prilogi k Uredbi (EU) 2017/2394 se doda točka 27:

„27. Direktiva (EU) xx/xx Evropskega parlamenta in Sveta z dne x o skupnih pravilih za spodbujanje popravila blaga in o spremembi Uredbe (EU) 2017/2394 ter direktiv (EU) 2019/771 in (EU) 2020/1828 (UL L xx).“.

Člen 15

Izvajanje prenosa pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.
2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 5(4) se prenese na Komisijo za šestletno obdobje od [en mesec po začetku veljavnosti tega akta]. Komisija pripravi poročilo o prenosu pooblastila najpozneje devet mesecev pred koncem šestletnega obdobja. Prenos pooblastila se samodejno podaljšuje za enako dolga obdobja, razen če Evropski parlament ali Svet nasprotuje temu podaljšanju najpozneje tri mesece pred koncem vsakega obdobja.
3. Prenos pooblastila iz člena 5(4) lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne učinkovati dan po njegovi objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na

poznejši dan, ki je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.

4. Komisija se pred sprejetjem delegiranega akta posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice, v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje.
5. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.
6. Delegirani akt, sprejet na podlagi člena 5(4), začne veljati le, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestita Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

Člen 16

Prehodne določbe

1. Člen 5(1) in (2) ter člen 6 te direktive se ne uporabljata za pogodbe o opravljanju storitev popravil, sklenjene pred [24 mesecev po začetku veljavnosti].
2. Člen 12 te direktive se ne uporablja za prodajne pogodbe, sklenjene pred [24 mesecev po začetku veljavnosti].

Člen 17

Prenos

1. Države članice uveljavijo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, najpozneje do [24 mesecev po začetku veljavnosti]. O tem takoj obvestijo Komisijo.

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

Države članice te ukrepe uporabljajo od [24 mesecev po začetku veljavnosti].
2. Države članice sporočijo Komisiji besedilo temeljnih določb nacionalnega prava, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva, in jo obvestijo o nacionalnih spletnih platformah za popravila in za prenovljeno blago, ki so jih vzpostavile v skladu s to direktivo.

Člen 18

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 19

Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Bruslju,

*Za Evropski parlament
predsednica*

*Za Svet
predsednik*